

PAMIĄTKA (617) *sb f*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 6 r., w drugim 2 r. błędne znakowanie).

sg *N* pamiątka (123). ◇ *G* pamiątki (57). ◇ *D* pamiątce (18). ◇ *A* pamiątkę (368) [w tym: -e (3)].
◇ *I* pamiątką (24). ◇ *L* pamiątce (4). ◇ *pl N* pamiątki (4). ◇ *G* pamiątek (3). ◇ *D* pamiątk(o)m (1),
pamiątkãm (1) *WujNT* (1:1). ◇ *A* pamiątki (12). ◇ *L* pamiątkach (2).

Sł stp notuje, Cn s.v. pamięć, pamiętanie; pamięć, pamiątkka; pamiętno abo pamiętnego co uczynić, Linde XVI – XVII w.

1. *Pamiętanie i to, co się pamięta, wspomnienie; memoria Miech, HistAl, PolAnt, Vulg, Mącz, Cn; monumentum Vulg, Mącz; memoriale PolAnt, Mącz; mnemosynon, monimentum Mącz; commemoratio Vulg; recordatio Cn (425) :*

*pamiątka kogo, czego [= o kim, o czym] (99): et non memoretur nomen Iŕrael vltra [...]. A niechać niebędzie daley pamiątka ludu Iŕraelskiego. *WróbŻolt* 82/5; *WróbŻoltGlab* A4v; *SeklKat* A2; *LubPs* H; *KrowObr* 114; Spiewayćie Pánu fwięći iego: y chwalćie pámiątkę fwiątości iego. *Leop Ps* 29/5, *Iob* 8/8, *Eccli* 49/1, 2, AAA4v [2 r.], BBB3; *BibRadz Ps* 144/7, *Eccli* 45/1, II 59d *marg*; niechay ten vmárły odpoczywa w pokoju/ to iefth/ niech żaden niegwałći pámiąthki iego złorzeczeństwem żadnym *OrzRozm* M3; *BielKron* 79v; *KwiatKsiąż* H2v; Candinae cladis memoria, non animus modo, sed prope oculis obversatur. Pámiątká kándińskiey porażki nie tilko ná vmiśle ále málem ná oczu leży *Mącz* 488b, 256c; *RejPos* 31, 115, 276v, 331v; *BialKat* 151, 153v; *HistLan* F3v; *RejZwierc* 184v [2 r.]; *BudBib Eccli* 49/12; *HistHel* [A2]v; *CzechRozm* 64; Budownym zámkom fwé imióna dáia: Tufząc/ że to trwać áż ná wieki będźie/ A ich pámiątká muśi fłynąć wżędzie. *KochPs* 73, 172; *SkarŻyw* A5v, 92; *ReszPrz* 5; *ZawJeft* 42; *Phil* M2; Wefole oftáteczne modlitwy/ vwefeláią ferce twoie pámiątká wielebnego Páńłkiego Zmartwychwstánia. *LatHar* 80, 299, 560; *RybGęśli* A2v. Cf *Frazy*; *Zwroty*; »pamiątka imienia«; *Wyrażenia przyimkowe*.*

*pamiątka o kim, o czym (6): W wielkości ludu nie będźie żadna pámiątká o mnie [non memorabor] *BibRadz Eccli* 16/16. Cf »nie masz pamiątki«, »nie ustanie pamiątka«, »pamiątkę (u)czynić«.*

*pamiątka czyja [= o kim; w tym: pron poss (71), ai poss (2)] (75): *LubPs* X3v, dd4; Ale ty Pánie trwafz ná wieki/ á pámiątká twoiá ná wieki wieczne. *BibRadz Ps* 101/13; Consecrare aliquem omni genere monimentorum, Cziyę pámiątkę wyfoko w piśmie y w Hiŕtoriách vgruntowác *Mącz* 363c, 215b, 227c, 230d, 362a; *RejZwierc* 82v; A Pan Bog gdy pozna tę Chrześciáńłką chuc twą ku prawdzie fwoiey/ [...] ząwždy tobie błogofłáwić będźie/ á fławę imieniá twego/ pámiątkę twoię/ ząwždy rozfzerác [!]/ rozmnáżác będźie raczył. *WujJudConf* 18v; *BudBib Eccli* 24/23, 49/15; Zaden dzień bez twéy chwały v mnie nie przeminie/ Zadna noc bez pámiątki twoiéy nie vplýnie. *KochPs* 103; *LatHar* 167, 270. Cf *Frazy*; *Zwroty*; »na pamiątkę«.*

*pamiątka czyja [= tego, kto pamięta] (1): *CzechRozm* 164v cf »z pamiątki wygładzić«.*

*G sg w funkcji przydawki: »[jakiej] pamiątki« = pamiętny (1): Stemma [...], Sławney znamienitey á godney pámiątki vczinek. *Mącz* 414b.*

W charakterystycznych połączeniach: dobra pamiątka, godna, znamienita; pamiątka Arystydesowa, Nehemijaszowa; pamiątka dobrodziejstwa (2), dobrotliwości (2), dziedzictwa, dziwów, głupości, głupstwa, ludu Iŕraelskiego, mądrości, małżonka, męczennika, męki (4), obietnic, ojcow,

pirwszych rzeczy, porażki, ran, skromności, sprawiedliwego, sprawiedliwości, synow Ammonowych, szczodrobliwości, świętości (2), świętych a wiernych Pańskich, tajemnice, wielmożności, zesłania [Ducha Św.], złych, zmartwychwstania, żywota; pamiątka żywiących; pamiątka rzeczam pierwszym; pamiątka o wielmożności; pamiątka w błogosławieństwie jest (3), jest barzo szczęśliwa, musi słynąc, niechaj będzie dobra i błogosławiona, na wieczną lekkość się obrocila, trwa (od rodzaju do rodzaju, ku wieczności, na wieki (wieczne)) (4); posromocenie pamiątki; pamiątkę chwalić, dać na pośmiech, gwałcić, odkupić, rozczytać sobie, rozszerzać, sławą obwoływać, sławie poświęcać, za sobą nieść, spustoszyć, ugruntować, wyzna(wa)ć (2); uweselać serce pamiątką.

Frazy: »[kogo, czego] pamiątka (nie) ginie (a. ma ginąc, a. z(a)ginie)« = o kimś, o czymś (nie) zapomnę; *memoria perit Vulg; memoria abolescit Mącz; memoria non desinit PolAnt* [szyk zmienny] (10): *SeklKat A2; LubPs Cv, L3; RejWiz 103; Pamiątká iego niechay zginie z źemie Leop Iob 18/17, Sap 4/19; Mącz 261d; Tyć (fą) dni Purym ktorych fię opuźczać niegodzi v Iehudczykow á pamiątká ich niema ginąc y v potomstwą ich. BudBib Esth 9/28; Mężtwem Achilles/ mężtwem Hektor ślynie/ A ich pamiątká wiecznie niezáginie KochFrag 17; WitosłLut A3v.*

»nie masz pamiątki [w tym: o czym (2), czego (1), czemu (1)]; [o czym] ni pamiątka; nie mający pamiątki« = o czymś zapomniano; *non est memoria PolAnt; o memoria remotus Mącz* [szyk zmienny] (4;1;1): *RejPs 130; A o onem ny pamiątká. [...] Czo pan przes fwa mękę śprawył. RejKup n2; Niemałzci pamiątki rzeczam pierwřzym/ [...] á ni o nich wřpomioną ći ktorzy potym náłtáną. BibRadz Eccle 1/11, Ps 6/6; BielKron 79; Res a memoria remota, Stárádawna rzecz/ nie máyąca pamiątki. Mącz 235a.*

»pamiątka [czego] jest nieśmiertelna« = *immortalis est memoria Vulg, PolAnt* [szyk zmienny] (2): *Leop Sap 4/1; LEpiey ielt płodu niemiec a cnotę mieć/ gdyż Pamiątká iey ielt nieśmiertelna BibRadz Sap 4/1.*

»ma przeminać pamiątka [czyja]« (1): á iż z wiatrem połpołu ma przeminać pamiątká twoiá. *RejPos* [323].

»[czego] jest pamiątka świeża« = *coś się zdarzyło niedawno* (1): gdyż thego ielzće ielt pamiątká świeża iáko Tátárowie páństwą Niemieckie woiowali *BielKron* [332³].

»nie (a. ani) ustanie pamiątka« [w tym: kogo, czego (2), o kim (1), czyja (1)] = [non] *recedet memoria PolAnt* [szyk zmienny] (4): *BibRadz Eccli 39/11; Nie wřtánie pamiątká twéy dobrotliwości/ Pełen świat ząwždy będzie twéy śprawiedliwości. KochPs 210, 152; Przyczyń fię zá mną grzészną/ do śyná fwoiego/ Bym byłá wczeltniczką/ świętych zaślug iego. Niech pamiątká w mym sercu/ o nim nieuřtánie SiebRozmyśl Iv.*

»pamiątka [czyja] z pamięci wyszła« (1): áby we wřzytkim ták fzczeńliwie y fortunnie powodziło fie Athenienřom/ iżby zátym wřzytkim pamiątká Ariřtydefowa s pamięci wyřzłá. *Phil K4.*

»(nie) (z)ostanie pamiątka [kogo, czego], ani znak pamiątki [czyje]« [szyk zmienny] (4:1): iż niezofłtánie pamiątká [ut non memorentur] więcey śynow Ammonowych miedzy narody. *BibRadz Ez 25/10, Ier 11/19; ktora [śmierć] ma zniřczyć á z gruntu wykorzenić tho nędzne Ieruzalem mieřłkńia twego/ ták iż kámieñ ná kámieniu áni żadny znak nie zofłtánie pamiątki twoiey. RejPos 196, 321v;*

Niektorzy też byli których żadna pamiętka nie ośtalała [*quorum non est memoria*]/ a ktorzy tak zefzli iakoby nigdy nie byli na świecie *BudBib Eccli* 44/9.

Zwroty: »pamiętkę brać« = *być pamiętanym* (1): czymby [...] y ławą ona łtárożytna domu y przezwiká twego ławna zośtála/ y Rzeczpołpolita náłzá wždy też s tego iáką pamiętkę a pociechę brála. *RejZwierc* [28³]v.

»w pamiętce być« (1): *Memoriam spero sempiternam fore, Mam zá to że tá rzecz w wieczney pamiętce będzie. Mącz* [407]b.

»w pamiętce być [jakim]« = *być pamiętanym jako jakiś* (1): Ten w pámytce wyeczney będzie łprawyedliwym [*In memoria aeterna erit iustus Ps* 111/7] *LubPs* Z5.

»pamiętkę [o kim] czynić« = *wspominać, wzmiankować* (1): A pamiętki namnieyfzey o Bogoch cudzych nie czynicie [*nomen deorum aliorum non memorabitis*] *BibRadz Ex* 23/13.

»odjąc [kogo] pamiętkę« = *sprawić, żeby zapomniano o kimś* (1): niech odeymą ich pamiętkę z oczu ludzkich/ niech zetrą z ziemi imioná ich *ReszPrz* 96.

»pamiętkę [kogo] rozślawić« (1): aby ich imię [...] tim zaczniefze vczynili, a pamiętkę ich na przyfzłe czałi aże ku potomkom rozślawili. *MiechGlab ktv*.

»pamiętkę (u)czynić« [*w tym: komu* (2), *czego* (1)] = *sprawić, że o kimś, o czymś będą pamiętać; memoriam inferre, mandare aeternitati Mącz* [szyk zmienny] (4): *Prosequi aliquorum gloriam immortalitatis memoria dicuntur litterae, Wieczną pamiętkę yednemu uczynić. Mącz* 386a, 123c, 206b; w ktorym [sakramencie] Pan Chryłtus bogáctwá Boskiey łwey przeciw ludzia^m miłości obfićie rozłał/ czyniąc pamiętkę dżiwow łwoich *WujJud* 221.

»[komu] pamiętkę uczynić« = *sprawić, że ktoś będzie pamiętać o nim (o podmiocie)* (2): [*Aleksander*] wżytkim nam tak Litwie iáko Polakom wieczną pamiętkę vczynił/ gdy ciągnął do Wálach na pomoc Olbráchtowi. *BielKron* 403v, 404.

»pamiętkę sobie uczynić, udziałać« = *zasłużyć na pamiętanie; asserere se ab iniuria oblivionis a. a mortalitate, consecrare memoriam nominis, immortalem reddere Mącz* (3:1): *Asserere se ab iniuria oblivionis, vel asserere se a mortalitate, Wybáwić/ Wyzwolić łie od zápamiętánia/ to yeft wieczną pamiętkę łobie vczynić. Mącz* 387c, 363c; *RejPos* 348v; Azałz on Rzeczypołpolitey czo połżużyć może? álbo łobie wždy iáką pamiętkę vdziałać może? *RejZwierc* 143.

»pamiętkę [kogo, czego] wspominać (a. przypominać)« (8): SMyłuyfya myli panye nad duffamy ktore ołobnich vcyebye nyemayą pomocnykow [...] ktorich pamytky nygdni nyewłpomynayą *BierRaj* 20v; *RejPs* 213v; tak iáko y ten łwięty męczennik iego/ ktorego oto dżis pamiętkę włpominaemy *RejPos* 339v, 293v, 328, 336v, 342v; iáko łeft zacny Duch S. ktorego zefłánia pamiętkę dżis łobie przypominaemy *RejPosWstaw* [143²].

»z pamiętki [czyjej = tego, kto pamięta] wygładzić« (1): iż iuż Ieruzálem y kościoł do gruntu zborzono y z pamiętki (iż tak rzekę) żywiących wygładzono. *CzechRozm* 164v.

»wygładzić (a. zgładzić), zatracić (a. stracić, a. wytracić), zetrzeć (a. zatrzeć), wykorzenić, wyniszczyć, zagubić pamiętkę; wygładzona będzie pamiętka« [*w tym: kogo, czego* (13), *czyja* (3)] = *delere a. succidere a. tollere memoriam PolAnt* [szyk zmienny] (6:4:2:1:1:1:1): Pámytkę mą włfyfcy práwye v łiebye zátarli/ Zem łie słał tak w łercu łwoim práwye iák vmárły *LubPs* H2v; Fálełfną

powyeść wśfedy o mnye wypuścili/ Chcąc áby pámyątkę mą z gruntu wytrócili *LubPs* L3, A3v, 12, R2v [2 r.], cc4v, gg5, hh4v; *BibRadz Ps* 33/17, *Eccli* 39/11; *RejPos* 240v; *WujJud* 9v; Aby ná nie posłał woýlko/ ktorymby moc Izráelkå y oštatkí Ieruzalemá mogł wywroócić y wytrócić/ á pámiątkę ich z mieýfcå onego zágubić. *BudBib 1.Mach* 3/35, *1.Mach* 12/54; iż on zåwždy człekå złoścíwego/ ktory żywie ná śwíecie wżetecznie/ zgłådzi, y pámiątkę iego wiecznie. *ArtKanc* P3v.

»pamiątkę wznawiać (*a. wznović, a. odnawiać*); pamiątki wznawianie (*a. wznowienie*)« [*w tym: kogo, czego (6)*] = *przypominać (przypomnieć)* (5;2): ponieważ on [*chrzest*] [...] ducha Bożego pełnymi łowy/ táiemnice tey pámiątkę odnawia *KuczbKat* 120; pámiątkę iego [*Chrystusa*] tymi obråzy wftåwiczníe łobie wznawiamy *WujJud* 48; *LatHar* 200, 432, 440, 483; Tedy przynamniey [*to kazanie*] dla miłey pámiątki Namilżego Małżonkå swoiego wznowienia/ [...] flużyć będzie. *WysKaz*)(3.

»zostawić (*a. zostawowåć*) pamiątkę; pamiątka zostawiona« [*w tym: kogo, czego (4)*] = *relinquere memoriam* *PolAnt* [*szyk zmienny*] (6;1): *SeklKat* A2v; *BibRadz Sap* 10/8; *BialKat* 153v; *BudBib Sap* 8/13; O Pánie Boże/ ktorys nam w tym cudownym Sákråmencie zořtåwił pámiątkę męki twoiey *LatHar* 103, 383; *SkarKaz* 157b.

Wyrażenia: »długa pamiątka« (1): Ty odpowiedzi wziåwşzy Egipczykowie/ nátychmiaft ípråwili flup krolewski s kåmieniå czårnego ná czelc Anektånåbowi/ á v nog iego nápiřáli odpowiedzi/ áby tåk długa pámiątkå byłå [*ut in posterum memoriae mandaretur*]. *HistAl* A2v.

»godny pamiątki« = *memoria dignus* *PolAnt* [*szyk 3:2*] (5): *SeklKat* A2; *BudBib 2.Mach* 7/20; Tåkowy tedy podatek [...] niebyłby policżon miedzy wyftępkí Simoniey/ åle miedzy wielkie á wieczney pámiątkí godne dobrodżieýftwå [*in summis ac immortalibus beneficiis*]. *ModrzBaz* 139v; *CzechEp* 82; *Phil* S3 marg.

»pamiątka imienia [*czyjego*]« [*szyk 6:1*] (7): *LubPs* L3, R2v [2 r.]; á wykorzeńmy go z źemie żywiåcych/ áby więcey nie zořtåłå pámiątka imieniå iego [*nomen eius non memoretur*]. *BibRadz Ier* 11/19; *BielKron* 32v; *KolakSzczęřl* Bv; Pořtåwiłeř ie Křiåżęty nád wřzytkå źemiå/ áby pámiątkå byłå imieniå twego od rodżåiu do rodżåiu. *SkarKaz* 83a.

»sławna (jest) pamiątka« = *bona a. diuturna memoria* *PolAnt*(3): *Måcz* 414b; Ale nádewřzytko matkå byłå w podziw/ á godnå sławney pámiątkí/ ktora iednego y tegořz dnia pátrżålå ná řmierc łiedmi łynow swoich/ znořżåc to łtatecznym á mężnym łercem *BudBib 2.Mach* 7/20, *Eccli* 49/15.

»wieczna (*a. wiekuista*), wielkiego czasu (jest) pamiątka« = *memoria multi temporis* *Vulg; aeternitas, memoria immortalis a. sempiterna* *Måcz; memoria aeterna* *PolAnt* [*szyk 61:1*] (49;13): Aczkołwiek przodkowie W.M. [...] potomkom łwym łlachtetnå łlawę pořłobie zořtawily: daleko niemneyřze [!] á niepodleyřze W.M. pamiątkí potomkom łwym pořłobie wiekuifte zo řtawy [!] *SeklKat* A2v, A2 [2 r.]; *LubPs* H, Z5; Y Neemiař w pámiåtce wielkiego czåfu/ [...] kthory zbudowål domy nářfe. *Leop Eccli* 49/15; *BielKron* 79v, 403v; *Måcz* 123c, 206b, 232c, 363c, 386a, 387c, [407]b; *BudBib Sap* 8/13; *ModrzBaz* 139v; Grób iego ieft Europå: flup řnieżné Bålchåny: Napis/ wiecznå pámiątkå miedzy Krzeřciåny. *KochFrag* 43; *LatHar* 560; *SarnStat* 1051; *WitořLut* A3v. Cf *Wyrażenia przyimkowe*.

»znak (*a. znamieý*) pamiątki« = *memoriale, mnemosynon, monimentum, monumentum* *Måcz* (5): Mnemosynon, Latine Monumentum, Pámiątkå/ znåk pámiątkí cziyey *Måcz* 227c, 215b, 230d; wyiåwřzy miecz řciåtem głowę iego/ á przetoż ná znåmie tey hånby á pámiątkí kłådę przed nię [=

żonę] ná káždy dzień onę głowę/ áby wípominála ná grzech który vczyńiá [!]. *HistRzym* 53; *RejPos* 196.

Szereg: »sława, (a) pamiątka« (2): *WujJudConf* 18v; Iż imię vkrzyżowánego wygládzić/ y sławę á pámiątkę męki Chryštułowej sputofzyc chęcą. *SkarŻyw* 92.

Wyrażenia przyimkowe: »dla pamiątki« (9): IEft y lutnia ná niebie/ którą naprzód sprüfung W dziećinftwie Merkurius/ y świátu obiáwił. Tá potym dla pámiątki ná niebo wniesioná *KochPhaen* 11.

~ dla pamiątki kogo, czego [= o kim, o czym] (4): *GliczKsiąż* N7; Przyimi Święta Troyco the offiárę/ którą tobie offiáruiemy/ dla pámiątki męki zmartwychwstánia/ y wstąpienia/ Iezu Krytułá páná nászego *KrowObr* 169v; *BibRadz* II 57b marg; *RejPos* 267v.

Zwrot: »dla pamiątki zostać, pozostawiony« (1:1): To o stárym teftámenie/ w którym vmowá/ y poftánowienie Boże/ ná písmie/ dla wieczney pámiątki pozostáwione było. *NiemObr* 72, 71.

Wyrażenia: »dla pamiątki na potomne czasy« (1): wfiad [!] ná on koń ofiodłány w swoich łyczáných trzewikách (bo niechciał innych obuć) dla pámiątki ná potomne czáfy *BielKron* 319.

»ustawiony dla pamiątki« (1): To święto było vftáwione dla pámiątki wybáwienia ludu *BibRadz* II 57b marg.

»dla wiecznej pamiątki« (4): *GliczKsiąż* N7; Wiodł bym go też y ná to/ áby budował [...] pałace/ y zamki: iáko dla czći swey zá żywotá/ ták dla wiecznej pámiątki po śmierci. *GórnDworz* Ii3; *NiemObr* 71, 72. ~

»ku pamiątce« = *in memoriam, in memoriale* *PolAnt* (16):

~ ku pamiątce kogo, czego [= o kim, o czym] (9): *LubPs* S4; *BibRadz Sap* 16/11; pod grunty iego [zamku] kładli wielkie grofze złote y srebrne z napify ku pamiątce Celárzá Kárłá piątego *BielKron* 289, 24v; *StryjKron* 145. Cf *Zwroty*.

Zwroty: »chowac ku pamiątce« [w tym: czego (1)] (2): A po kilku dni odeymowano ie [kazania] odedrzwi a chowano ie do skárbu ku wieczney pámiątce. *BibRadz* I 353v; *Stemmata dicuntur, Które Rzymiánie ná wosku chowáli ku pámiątce wiadomości y okázowánia potomkoftwá swego* *Mącz* 414b.

»ku pamiątce postawić, postawiony, zbudowac« [w tym: kogo, czego (3), komu (1)] [szyk zmienny] (2:2:1): Abo poftáwił sobie Słup/ ábo iáki infzy znák zwycięstwá ku Pámiątce. *BibRadz* I 158d marg, *Sap* 10/7; *Statuta triumphalis, Słup ku pámiątce w yechánia zwicięskiego poftawiony. Mącz* 466b; *Tám gdzie potym S. Helená [...] temu męczennikowi ku pámiątce kościoł zbudowála. SkarŻyw* 47, 152.

»zostawić, zostać ku pamiątce« [szyk zmienny] (2:1): Y ty korony zoftáná [...] ku pamiątce [erunt ... *in memoriale*] w Kościele Pánfkim. *BibRadz Zach* 6/14; *RejPos* 316; Niektorzy z nich zoftáwili imię po sobie chwalebne y sławne ku pámiątce [reliquerunt nomen ut enarrantur laudes]. *BudBib Eccli* 44/8.

Wyrażenia: »ustawiony ku pamiątce« (1): Kthore święto ieft vftáwione ku pámiątce onego sławnego wybáwienia z niewoley Egipfkicy. *LubPs* S4.

»ku wiecznej pamiątce« [szyk 3:1] (4): *BibRadz* I 353v; *RejPos* 316; *StryjKron* 145; iż to nie są nowe iákie rzeczy [...]: ále dawno przedtym obwolane, y písmem ku wieczney pámiątce między ludzi podáne. *CzechEp* 418.

Szereg: »ku chwale a (i) pamiętce« (2): [Rzymianie] śprowowali raz do roku kiedy [Flora] vmářła Floralia a deflorando/ niewfydliwe rzeczy śprowuiąc iawnie po vlicach ku iey chwale á pamiątce *BielKron* 24v; *StryjKron* 145. ~

»na pamiątkę (pamiątki)« [w pl (2)] = *in memoriam Miech, HistAl, PolAnt, Vulg, Mącz; in commemorationem Vulg* (241): *Leop Eccli* 50/18; *BibRadz Eccli* 45/12; chodzili po rozmaitych krainach vcząc ludzi praw/ [...] łobie kościoły ná pamiątki czynili y obrázy wnošili *BielKron* 25, 238v; *SkarŻyw* 249; Y tám zaraz ty łłowá/ ktorem po łacinie przypomniał/ przydáne łą/ y ná pamiątkę w ich księgách nápiłáne. *NiemObr* 156; Niechże tu śmętny kámień z tym napiłem leży/ Ná pamiątkę poki to iálne łłońce bieży. *WisznTr* 19.

~ *na pamiątkę kogo, czego* [= o kim, o czym] (128): Niecháycie iey/ botz to vczynila na pamiątkę mego pogrzebienia. *OpecŻyw* 70, 25, 26; Kiedy kościół poświęcaia/ [...] nagłowy [!] [popiół] bywa fypan/ na pamiątkę nafzey śmiertelnoŃci. *FalZioł* IV 52c; *BielŻyw* 163; *WróbŻołt* pp7; *RejPs* 121v; *SeklKat* G2, Y; támże na tym miešcu miałto zbudował/ ktore ná pamiątkę śwego koniá miánował Bucefalon. *HistAl* M6v; *MurzNT Matth* 26/13; *KrowObr* 47v, 63v, 71, 219v; *Leop Mar* 14/9; Ten pfalm złożon iełt od niektorego proroká ná pamiątkę onego sławnego wybáwienia ludu y koŃcioła Bożego od Sennacherybá. *BibRadz* I 311b marg, *Eccli* 45/19, *Esth* 16/23; á tego dnia poŃcili ludzye y dzyeci y dobytek/ od wieczorá do drugiego wieczorá nic nie iedząc ani pijąc/ ná pamiątkę zmářłych *BielKron* 38v, 5v, 6v, 24v, 36, 39 (19); *Mącz* 358d, 466c; *GórnDworz* Z3; *RejPos* 67v, 103, 158, 276v, 291v; *RejPosWiecz*³ 96, [97]v marg; *KuczbKat* 190, 240; *WujJud* 42 [2 r.], 43v, 52; *KochPs* 122; na ktorých [procesyjach] fię wzyłcy zá nym idąc bicżowáli po rámionách gołych wołaiąc: Ná pamiątkę męki twej Iezu ChryŃte/ á ná odpułzczenie grzechow náłzych. *SkarŻyw* 309, 47 marg, 337, 459, 492; y rofkazał ponurzać ábo raz/ ábo trzykroć. Iełli raz/ tedy ná pamiątkę iednego Bołtwa/ á iełli trzy/ tedy ná pamiątkę trzech ołob Troyce ś. *NiemObr* 149; *WerKaz* 290; *Calep* [693]a; *OrzJan* 19; Ná pamiątkę tedy lat tych zbáwiciela náłze⁵⁰/ mowią nabożni ludzie/ trzydzieŃci paćierzy y trzy *LatHar* 551, 12, 125, 493, 551, 689, 704; *WujNT* 89, 109 marg, *Matth* 26/13, s. 114 (11); *SarnStat* *6v; Zwyklifmy pięć paćierzy mowić/ y zá pokutę ie wam dáwać/ ná pamiątkę tych piáci ran Pániłkich. *SkarKaz* 209b; *KlonFlis* A3v. Cf *Zwroty*.

na pamiątkę komu [= aby ktoś pamiętał] (9): A iżby [ten dzień] był na wieczną pamiątkę zginienia tym ktorzy nam źle myłła. *BibRadz Esth* 16/23, *Eccli* 45/10, *1.Mach* 14/23; *BielKron* 41, 47, 302; Zá czym sftał Ńie ołobliwym połtułzeństwá y ćierpliwoŃci przykładem/ ná wieczną ludziom pamiątkę. *KuczbKat* 425; *SkarŻyw* 504; *NiemObr* 72.

na pamiątkę czyjá [= o kim; zawsze *Luc* 22/19 i w nawiązaniu do tego wersetu] (51): *OpecŻyw* 93; *SeklKat* C2v [2 r.]; *KrowObr* 47v [2 r.], 114, 179 [4 r.], 201v, Vu2; *RejPos* 88v; *BiałKat* 278v; *KuczbKat* 190; Gdyż Iezus Chriłtus [...] ofiarę Bogu Oycu łam Ńiebie pirwey ofiarował/ y to ná pamiątkę swoię czynić rofkazał *WujJud* 245, 147v, 148v, 178, 178v, 179v, 238v; *WujJudConf* 238v; *CzechRozm* 266 [2 r.], 267v; *ReszPrz* 17; *ArtKanc* N7; *LatHar* 75, 195, 717; A wźiawłzy chleb/ dzieki vczyniwłzy łamał/ y dawał im mowiąc: Toć iełt ćiało moie/ ktore fię zá was dawa. To czynćie ná pamiątkę moię. *WujNT Luc* 22/19, s. 287 [2 r.], *1.Cor* 11/24, 25, s. 607 [3 r.], 773; *SkarKaz* 155b [2 r.], 161a [2 r.]. Cf *Zwroty*.

Ze zdaniem przydawkowym dopełniającym [w tym: z zapowiednikami i odpowiednikami: tego (4), tę (5), onę (1), onego (1); iż, że (8), zaimek względny (2), gdy (2), aby (1), jako 'że' (1)] (14): Pierwsze [święto] zową (Kniran to ielt, offiary wielkonoczney, na pamiątkę gdy Abraham [...] chciał offiarować y zabić lina łwego Iłaaka *MiechGlab* 21; *MurzNT* 121 *marg*; To też włalna figurá nálzego vzywánia wielkemy wieczery Páná Kryftulá/ ná pámiątkę tę iż nas z niewoley czártowłkemy wywiódł. *BielKron* 36; W ten czás [...] chleb nie kwálzony iedzą ná pámiątkę iáko ná pułczy Mánnę iedli. *BielKron* 465, 38v, 147v, 457; *SkarŻyw* 271; Y záłożył Włodimirz [...] Pereasław drugi/ ná pámiątkę tego/ iż Pereasławiánin nád Bohatirem Pieciniłkim zwycięstwo ná onym mieyfcu otrzymał. *StryjKron* 135; Sypćie ziemię ná głowy/ ná pámiątki one/ Zeście z ziemię łtworzone/ w proch łię obroćicie *GrabowSet* D4; A to co czynimy/ dzieie łię ná pámiątkę tego co łię sftáło. *WujNT* 287, 337; W trzecim przykazaniu obowiázal Bog ofobliwą pámiątką lud łwoy/ áby dzień siodmy/ [...] iemu poświęcił/ ná pámiątkę/ iż Bog odpráwuiać przez łześć dni łtworzenia łwe/ łiódmeo dnia odpoczynał. *PowodPr* 50, 53.

W charakterystycznych połączeniach: na wdzięczną pamiątkę; na pamiątkę apostołow, błędu, bycia, chrztu, dobrodziejstwa (5), jęcia Pana Jezusowego, karanja nieposłuszeństwa, kozła Abramowego, krwie, Krystusa (Pana Jezu Krysta) (2), łaski, Matki (Bożej) (2), męczenników, męki (11), młodości, w niebo wstąpienia Jezusa (wstąpienia Pana) (2), oblężenia Jeruzalem, oczyszczenia ludzi, odpuszczenia grzechów (2), odstępných i nieposłuszných, ofiary (Pana) (2), patronow, podania zakonu, pogrzebienia (pogrzebu) (2), potopu, przestąpienia, prześcia przez Jordan, ran Pańskich (2), rycerstwa rzymskiego, śmierci (11), śmiertelności, świętych (świętego) (7), św. Szczepana, testamentu, tryumfu, umarłego (zmarłych) (2), umarłych rodzicow, uzdrowienia, wiary chrześcijańskiej, wieczery Pańskiej, wody Krystusowej, wojny, wojska, wybawienia (2), wybawienia z niewoley (Eiptu) (2), wyścia z niewoley (z Eiptu) (2), wywiedzenia z niewoley, wyzwolenia z eipskiego udręczenia, zesłania Ducha Św. (2), zginienia, zmartwychwstania (6), zwycięstwa (5), zwycięzoneo nieprzyjaciela; na pamiątkę ludowi (ludziom) (4), potomkom (2), synom (2); chorągwie zwieszać (spowiesić) na pamiątkę (2), (u)czynić [co] (55), krzcić się, miasto záłożyć, napisać (napisany) (2), (o)powiadać (opowiedać) (6), podać, pościć (4), poświęcać (poświęcić, poświęcony) (3), przybić (przybijany) (2), sprawować (2), sypać ziemię, udzialać [co], wspominać, zawieszony (2), (prze)zwać (3).

Zwroty: »obchodzić, święcić (się) na pamiątkę« [w tym: kogo, czego (8)] [szyk zmienny] (5:4): potym Márdocheus piłal do włfech żydow/ áby ten dzień Phurym názwawłfy/ łwięćili/ ná pámiątkę wielkiego dobrodziejftwá. *Leop Esth* 9 *arg*; *RejPos* 276; *WujJud* 43, 43v; *SkarŻyw* 120, 480; A te obádwá dni kościoł S. kóždeo roku naboźnie obchodzi/ ná pámiątkę zmartwychwftánia Páná nálzego y zefłania Duchá Świętego. *WujNT* 402, 337, 402.

»ofiarować, ofiarę czynić (a. odda(wa)ć), ofiara na pamiątkę« [w tym: kogo, czego (13), czyją (3); ofiarę czynić (oddawać) albo (i) ofiarować (2)] [szyk zmienny] (10:7:1): *WróbŻołt* H4; Przyimi Święta Troyco tę offiárę/ ktorą my tobie offiárujemy ná pámiątkę męki/ zmartwychwftánia/ y wftąpienia Páná nálzego Iezu Kryftá *KrowObr* 170, 102v, 141v, 178v; Sámemu tylko Pánu Bogu ná pámiątkę Świętych bywa Ofiárá. *KuczbKat* 190 *marg*; Iefli Chrifus [...] ofiarę Bogu Oycu łam

naprzod ofiarował/ á onę ná pámiątkę swoię czynić rofkazał *WujJud* 149, 148v, 156, 178v, 179v, 237; *Calep* [755]b; *LatHar* 107; *WujNT* 281; *SkarKaz* 157b.

»na pamiątkę postawić (*a. stawiać, a. ustawić, a. wystawić*), zbudować, sprawić, postawion(y) (*a. wystawiony*)« [*w tym: kogo, czego (16), czyją (1)*] [*szyk zmienny*] (13:7:1:7): po śmierci iego na wietlżą pamiątkę flup mu postawion był w mieście Atenskim. *BielŻyw* 23, 11, 16, 25, 55; Gdy mu lyn vmárł/ na pamiątkę iego zbudował mu kościół *BielKron* 9, 51v, 94, 106v, 259, 283, 288; *KwiatKsiąż* Nv; *Tumulushonorarius*, Próżny/ czczy grób/ który tylko ná pámiątkę ku czci komu wystawiony yeft. *Mącz* 468c, 46d; *GórnDworz* Y4; *KuczbKat* 405; *RejZwierc* 50, 167v; *SkarŻyw* 503; *StryjKron* 140; *Calep* 196a, 1090a; Wfzákże przedię żadnemu z męczennikow/ ále lámemu Bogu męczennikow/ ácz ná pámiątki męczennikow/ ołtarze ftawiamy. *WujNT* 456, 39, 60, 425; *KlonFlis* A4.

»(s)chowac na pamiątkę« [*w tym: kogo (1)*] [*szyk zmienny*] (4): *LudWieś* A2; Iełzche rzekł Moizełz do nich [Żydów] z rofkazania Pánfkiego/ áby názbierali miárkę Mánnny y ná wieczną pámiątkę fchowáli/ iżby potym potomkowie ich wiedzyeli czym ie Pan bog żywił na pułzczy. *BielKron* 31v; Tę rozgę chowac w fkrzyni kazał P. Bog/ ná pámiątkę odstępných y niepośluźnych: áby vftály ná kápłany fzemránía y zazdrości ich. *SkarŻyw* 493; *WujNT* 330.

»na pamiątkę ustawić, ustawiony (*a. postanowiony*)« [*w tym: kogo, czego (3), czyją (1)*] [*szyk zmienny*] (2:3): *SeklKat* X4; gdy [*Benedykt*] Papieżem zoftał tedy tę Regułę ku cíci fwey/ ná pámiątkę wietzną vftawił/ *Benedyktowá* názwał *KrowObr* 136; *BibRadz* I 71b *margin*; *WujJud* 222; A naprzod małz święta te/ ktore pod tytułem Chryftá Páná náłzego obchodźimy: potym dni vroczyfte/ ná pámiątkę y cześć Mátki Bożey postánowione *LatHar* 331.

»na pamiątkę (z)ostawić, zostawiony« [*w tym: czego (2), czyją (2)*] [*szyk zmienny*] (9:1): *GroicPorz* d2v; *MAtheuř* [...] nápiřłał Ewángelią po żydowfka [!]: kthorą bráćiey od ktorých ftedł precz ná pámiątkę zoftawił. *Leop* *2v; *RejPos* 231, 234, 246; *RejZwierc* 161v; Nie chce tego Pan Bog/ áby chwałá iego/ y tá nawdzięcznieyřza ofiárá/ ktorą on nam ná pámiątkę swoię ořtawił/ byłá kiedy gánioná y płowána *WujJud* 231; *StryjKron* 120; á czemuž y iego włáfnego piřánia/ ná wieczną pámiątkę błędu iego nie zoftawili: áby teraz z odpowiedzi ich ná iego błędy káždy fałřz y prawdę mógl poznác y Bogá chwalić *CzechEp* 95; *NiemObr* 72.

Wyrażenia: »na pamiątkę potomną« (2): Zdáło fię ludowi pořpolitemu/ áby byli zacnie oni męřowie przyięci/ á iżby řpiřawřzy řpráwy ich/ wnieliono w kfęgi pořpolithe ná pámiątkę pothomną ludowi Spártánfkiemu [*ut memoriam haberet populus Spartiatarum*] *BibRadz* 1.*Mach* 14/23; *StryjKron* 120.

»na wieczną (*a. wiekuistą*) pamiątkę« = *ad memoriam aeternam Vulg; in memoriam sempiternam Mącz* [*szyk 27:7*] (34): *LudWieś* A2; Ižeř ták zwielbił imię tve tu ná pámiątkę wieczną/ Aby święte flowo twoie iuž ták ná wieki trwało *LubPs* dd6v, gg3v; *KrowObr* 136; y postawił řiedm flupow řpiczástých/ [...] á ná oných flupiech zbroię/ ná wiekuiftą pámiątkę *Leop* 1.*Mach* 13/29; *BibRadz* *Esth* 16/23; przeto tę pieřń wam zořtawię po řobie/ ábyřcie ią y řami y potomkowie wářzy ná pámiątkę wieczną zawřždy vřty řpiewáli *BielKron* 45v, 31v, 47v, 267v, 283, 288, 302, 412; *Mącz* 167a; *GórnDworz* Y4; *RejPos* 246; *BialKat* 360v; *HistLan* Cv; *KuczbKat* 425; *RejZwierc* 50, 168; *PapřPan* Dd3v; *SkarJedn* 269, 312; *KochPs* 122; *SkarŻyw* 492; *CzechEp* 95; *NiemObr* 72 [2 r.]; *WerKaz* 290;

ArtKanc N16; *OrzJan* 19; A obącz/ iż tá niewiáftá ná wieczną pámiątkę fwego vzdrowienia/ przed domem fwym obraz P. Chriřtuřow ná wyniořłym mieřcu byřá wyřtáwiřá *WujNT* 39.

Szeregi: »na pámiątkę i na chwałę« (1): A ná pámiątkę tám bycia fwego/ á ná chwałę bogom fwoim/ zbudowáli koniá wielkiego z drzewá *RejZwierc* 168.

»na pámiątkę i (na) czeřć« [*szyk* 2:2] (4): *BielKron* 288; Bo ácz Kořciół czásem zwyřł Mřze miewác ná pámiątkę y ná czeřć Świętych niebieskich/ wřákże nigdy niewczyřł/ áby im Ofiárá czynioná być miářá *KuczKat* 190; *LatHar* 331; *WujNT* 60.

»na imię i na pámiątkę« (1): Niechay będzie pořwięcony ten kořciół [...] ná imię y ná pámiątkę tego áłbo tego řwiętego *KrowObr* 219v.

»na pámiątkę albo na rozmyřłanie« (1): ktorá offiárę [...] kořciół Boży [...] y offiárowác závády będzie/ ná pámiątkę/ áłbo ná rozmyřłanie oney offlárý/ kora lie dla zbáwienia nářzego/ řtářa ná krzyřu *KrowObr* 178v.

»na znak a (i) (na) pámiątkę« [*szyk* 2:1] (3): *WerKaz* 290; *WujNT* 607; řřzod Kořcióřá iákoby mářřt ná okřęćie/ wieřyczkę ábo řzpicę řtáwiáię ná znák y ná pámiątkę řodzi ábo Korabiu Piotrowego. *KlonFlis* A4. ~

W przén (14) : *Leop Eccli* 49/1, 2, AAA4v; Obruere nomen alicuius, Pámiątkę cziyę zátłumić. *Mącz* 362a; áby pámiątká řwiętego dobrodzyeyřtwá iego w nas nie zgářřá/ zořtáwić nam raczyř znáki widome *RejPos* 31; iáko ci czynili/ křorych iářnieie pámiątká v nas nam ná przyřład zořtáwiona. *BiałKat* 153v; Přętko z nich wywietřzářá wřzytkiego pámiątká. *HistLan* F3v; řwięte cnoty [...] poćciwá řławá závády pámiątkę nářę obwořwáię *RejZwierc* 82v, 184v; Bo pámiątká moiá řłodřza ieřt niřřli miod *BudBib Eccli* 24/23; tych pámiątká z ćiáły weřpořek w wieczne ćiemnořci ieřt pogrzebioná. *ReszPrz* 5; iżby pámiątká tych to ran nigdy z řercá mego wněřřnořci nie wyřłynęřá *LatHar* 299, 560.

Wyrażenie: »księgi pámiątki« = *pamięć boża* (1): nápiřáne řá księgi pámiątki [*liber monumenti*] przed nim tym co lie boię Bogá *Leop Mal* 3/16.

2. *Coř, co upamiętnia, nie pozwala zapomnieć; monumentum Vulg, Mącz, Calep, Cn; memoria PolAnt, Mącz, Cn; memoriale Vulg, PolAnt; monimentum Mącz, Cn; mnemosynon Mącz* (184) : Monimentum, [...] Pámiątká/ znák pámiątki cziyey/ wřzeláka rzecz křóra nas nápomina z czego przeřřłego/ yáko yeřt grób kámieniem pořožony/ napis/ tytuřł/ řłup/ xięgi/ etc. *Mącz* 230d, 227c.

pamiątka kogo, czego (11): *BielŻyw* 113; Abowiem nie bářłwan vřřrugány/ albo kiy vmáłowány/ ieřt pámiątká męki Kryřtuřowey/ ále Teřřtament albo wietzerza ořtářetřna iego *KrowObr* 114; że to [...] pokázowáli náđ nieprzyiácielem iego [*króřa*]/ co lie męřnemu narodowi godziřo pokázowác/ [...] czego iářną pámiątkę czyni ono řławne zwyćięřtwo Předziáđá W.K. zacnořci/ křore náđ mocnym narodem Niemieckim otrzyřał *LeszczRzecz* A6; *Mącz* 230d, 231a; [*mięřo barana paschalnego*] iuř nie prořřym Báránim mięřem byřo: lecz napřřzod/ pámiątká wybáwienia řynow Izráelřkich z Egiptu [...]. A potym [...] *CzechRozm* 261v; *Calep* [673]a; *WysKaz* 42. *Cf Frazy*.

pamiątka po kim (1): Pámiątki po řobie mieć nie moře/ gdy řynow wřářnych/ áni pokolenia á potomřřtwá pořtánowić nie moře *WerKaz* 288.

Frazy: »i pámiątká [*kogo*] nie byřá; [*czego*] pámiątki by nie byřo« (1;1): nie tylko áby iá [*mąř żonę niewięrną*] opuřcić miářł/ ále řnadř radby iá zániřczzyřł á zářřaciřł áby y pámiątká iey nie byřá ná

ziemi. *RejAp* 141; Aryánftwá/ kiedyby nie z katolickich Doktorow/ tedyby áni pámiątki niebyło. *PowodPr* 55.

»pamiątka [czego] została« (1): IZ Vrodzony Iérzy Farensbek [...] dobrze to záflúżył/ áby wieczna pámiątká flúżb iego zoftálá/ y nagrodá/ z którýby fie potomftwo iego ćiefzyło/ [...] zamek Karteus [...] przy nim y iego potomftwie právem dziedzicznym wiecznémi czály zoftáwiamy *SarnStat* 1208.

Zwrot: »pamiątkę (po sobie) zostawić« (2): przetoż dobrze vczyniłz iestli nam męże żydy łtare ktorzyby fie ktemu godzili pollełz, aby pamiątkę wykładania po łobie zoftawili *BielŻyw* 113; Bronić chcę/ niedopułczę/ zbroynym fie záftáwię/ Gniéw doda síły/ iż tu pámiątkę zoftáwię. *GórnTroas* 47.

Wyrażenia: »pamiątka przytomna« (1): Ráčz sítepic z niebios śwych/ k počiefze płáčzliwych/ ták ćię łá żądáli/ ći ktorzy ćię ználi/ Vżycz nam żądze tey [= *tego, czego żądamy, pragniemy*]/ pámiątki przytomney. *ArtKanc* A11.

»wieczna pamiątka« (1): *SarnStat* 1208 *cf* »pamiątka została«.

Szereg: »pamiątka abo upominek« (1): Monumentum hoc sit amicitiae nostrae, Niechay to będzie pámiątká álbo vpominek przyázniey náłzey. *Mącz* 230d.

Przen [czyja] (1) : Y zá drzwiami/ y zá podwoiem/ położyłás pámiątkę twoię/ boś fie wedle mnie odkryłá/ y przypuściłás cudzołózniká/ rołprzełtrzeniłás łóże twoie *Leop Is* 57/8.

a. *O rzeczach, śladach materialnych* (35) : Smętna pámiątká: Niobe łkámiała/ Widząc pobitych dziełek łwoich ćiałá *WisznTr* 25.

pamiątka kogo, czego (13): *SeklWyzn* g2v; Pieniądze kthore weźmiesz z nádania łynow łfráelłkich/ obroćiz ná potrzeby Przybytku łwiádectwá/ áby byłá pámiątká ich przed Pánem *Leop Ex* 30/16; *RejPos* 228v; Lecż dla tego pámiątki y máłowánia łwiętych mamy/ ábychmy cnot y żywotá ich náłłáduiác/ w nich Páná Bogá chwalili/ iáko w obráziech y przybytkach iego *WujJud* 50, 52; Arkę nieprzyációłóm/ znák łwéy wielmożności/ Podał w ręce: podał łwéy pámiątkę zacności. *KochPs* 118; *SkarŻyw* 98; *WujNT* 323; *KlonFlis* A3v. *Cf Frazá*.

pamiątka po kim (1): potym fie rzucili ná iego łfygnia/ to iest Herby/ [...] áby żadney pámiątki po nim niebyło *BielKron* 238v.

W połączeniu szeregowym (1): Przetoż nie dziw/ iż tákże inne cudá nie dzieię łię włzędý: ále tylko ná niektorych mieyłćách/ á zwłáłzczá przy grobiech/ przy reliquiách/ przy obráziech y pámiątkách Pánny Máriey y innych łwiętych *WujNT* 323.

Frazá: »pamiątka nie została (zostanie) (a. ani pamiątka zostanie); pamiątki nie zostało (zostanie)« [*w tym: kogo, czego* (4), *czyja* (1)] [*szyk zmienny*] (4;2): Nye mogłem nigdziey náleść człowyeká onego/ Owa y łam áni wyem gdzie fie co podzyáło/ Bo myeyłćá y pámyątki yego nye zoftáło. *LubPs* K2v, gg3; *RejAp* 37v; że wiele krolełtw vpadało iuz y przed oczymá náłzemi/ ták iż nie zoftálá namnieyłza pámiątká ich. *RejPos* 312v, 314v; Y z korzeniém ié wyrwiełz: á ich plemię/ pánie/ Ták wygłádzilz/ że áni pámiątká zoftánie. *KochPs* 29.

Zwroty: »być pamiątká [komu]« (3): Y wpráwiłz ony dwa kámieniá w humerały do Efodu/ áby pámiątká były łzráelitom [*lapides memoriae filii Israel*] *BibRadz Ex* 28/12, I 2a *marginis*, *Ex* 39/7.

»pamiątkę po sobie zostawić« (1): Pátrżay iáká pámiątkę po łobie zoftáwił/ Iákie zamki y miáftá wielkim kółztem łpráwił. *RejZwierc* 247v.

Wyrażenia: »nieśmiertelna pamiątka« (1): y dla tego też tá Argo prze iey wielką godność do niebá między gwiazdy przeniesiona ieft: nieśmiertelna pámiątká cnoty Boháterfkiey. *KlonFlis* A3v.

»wieczna pamiątka« (1): Y będzie nofił Aaron imioná lynow Izráélfkich ná fercu lwem/ w Napierfniku ładu/ gdy wnidzie do mieyfcá świętego/ áby była pámiąthká wieczna przed Pánem [*in memoriam coram Domino*]. *BibRadz Ex* 28/29.

Szeregi: »miejsce i pamiątka« (3): *LubPs* K2v; Iż widzyałem złołniká w myfli podniośłego iáko drzewo Cedrowe/ á potym po máley chwili idąc przez ono mieyfce łzukałem á nie mogłem náleść mieyfcá y pámiątki iego. *RejPos* 228v, 314v.

»znak i (ani) pamiątka« [szyk 1:1] (2): Acz drzewo ono nie było ożywiájące/ ále było znákiem y pámiątká człowiekowi/ kthorem był vpominan/ iż od Páná Bogá żywot y wżyftki dobrá wziął. *BibRadz I 2a marg; RejAp* 37v.

Przen [czego] (1) :

W połączeniu szeregowym (1): któraś nam táki łkarb do tey korony wniośła/ łamá onych wielkich krolow łágiełow/ y wielkiey łławy ich/ y cnot wyłokich Páńfkich/ iedyńá náśłádowniczká/ pámiątká/ y kochániem á ochłoda kroleśtwá tego wżytkiego zołtáiąc. *SkarŻyw* A2v.

α. *Coś, co powstało w celu upamiętnienia, pomnik itp.* (7) : Będzieli w Polfzcze dzielność w cenie iefzcze/ Niech ná kolumnę wyłoká gdzie mieyfce Obiorá: niechay iego wielkie cnoty Máią pámiątkę *GrochKal* 22.

pamiątka kogo, czego (5): *KromRozm I* D3v; *BielKron* 259; Ipsum templum repraesentabant memoriam consulatus mei. Kościół okázował pámiątkę burmiftrtwá [!] mego. *Mącz* 431b; Zegnánie Piotrá z Pawłem ktorego ieft pámiątká w Rzymie wkáplisce ná tym mieyfcu/ in via Ołtienfi zbudowáney. *SkarŻyw* 601 marg; Biádá wam Doktorowie y Pháryzeufzowie obłudni: iż buduiecie groby prorokow/ y zdobiacie pámiątki łprawiedliwych *WujNT Matth* 23/29.

Zwrot: »pamiątkę zostawić« [szyk zmienny] (2): Obrázy nye tylko łwyętych z Kryłtufem yuż kroluyących/ ále y łámego páná náśłego męki borzá/ áby nam żadney pámyátki yego dobrodzyeyftwá nyezolótáwili *KromRozm I* D3v; *BielKron* 284v.

Wyrażenie: »wieczna pamiątka« (1): Druzus [...] kthory Niemieckie źemie chciał pod moc Rzymfká podbić zołótáwił w tym mieście [*Moguncji*] wieczną pámiątkę wieżę álbo łłup kámienná [!] *BielKron* 284v.

β. *Pozostałości, relikwie, zabytki [kogo, czego]* (5) : Ieft tám [*w Kindoi*] iefzcze wieża łtára kwádratowa ich [*Rzymian*] pámiątká. *BielKron* 286; Ale fię nikt niechay nie dziwuie áni temu/ iż obrázy Páńny Máriei/ y podobne rzeczy y pámiątki łwiętych/ tákież cudá czynią *WujNT* 365, 456; *SkarKaz* 41b.

Wyrażenie: »pozostałe pamiątki« (1): Widzeliście W.M. zda mi fie ná Wiśniczu [...] pozolótále tych rzeczy łtáre pámiątki: Widzeliście W.M. ich ryłztunki/ których ná ten czás wżywáli *OrzJan* 55.

b. *O słowach, pismach* (29) :

pamiątka czego (12): zezmi [*lege: żeśmy*] ty łłowa [*Zdrowá ł Maryja łaski pełna ...*] przidawali modlitwie panfkiei/ a to nie ma być bo nie ieft zadna modlitwa/ iedno pamiatka w ćielena łyna Bożego. *SeklKat* Cv; *HistAlHUNG* A2v; *Leop 1.Mach* 8/22; *OrzRozm* P3; *Chronici libri*, Xięgi

dzieyów á pamiątká lat przelżlych. *Mącz* 52c, 361d; *RejPos* 269; *KuczbKat* 160; Niech to písmem będzie nápisano złotym/ Dla wieku przyłżłego áby swiát ná potym Miał pámiątkę páńłkiéy dziwnéy opátrznosci *KochPs* 152; *SkarŻyw* 202; *WerKaz* 267. Cf *Fraza*.

pamiątka o kim, o czym (3): Czemu onich [poprzednikach *Lutra*, wyznających wiarę nieskażoną] pámyątki żadney nyemáłz/ yáko yełt o Yowiniany/ o Huśy/ o Wiklefy/ o Aeryuśy? *KromRozm I F3*. Cf »pamiątkę czynić«.

Fraza: »została pamiątka [czego]« (1): iednák/ żeby zołtáła pámiątka iáká táka ná fwiecie/ chęci moiey przeciwko narodowi fwemu/ [...] Wziąłem to przed się/ ábych Polłkiego Dworzániná wczynił *GórnDworz Bv*.

Zwroty: »pamiątkę czynić« [w tym: o kim, o czym (2)] [szyk zmienny] (3): *PatKaz I* 10v; o ktorich kxięgach s. Augułtin pámiątkę czyni *BielŻyw* 129; *BielŻywGlab nlb* 12.

»pamiątkę (po sobie) zostawić« [szyk zmienny] (7): [*Helena Unglerowa, właścicielka drukarni, pisze*:] A thak widziała mi łye być przyłtoina rzecz powinności moiey/ abich łáski y dobrodzieiřtwá ich miłóci przeciw mnie nieiaką pámiątkę po łobie zołthawiła. *HistAlHUNG A2v*; *GroicPorz C3*; Scypio Affrykanus gdy w bitwie przeciwko Annibálowi łwe wołko w ktorym theż byli obcy ludzie/ pobudzał/ ták ich nápominał: czego pámiątkę *Ennius Pòéta* tym wierłzykiem zołtawił *OrzRozm P3*; *RejPos* 23; *KuczbKat* 160; *RejZwierc* 210; *SkarŻyw* 202.

Wyrażenia: »ustawiczna pamiątka« (1): *WerKaz* 267 cf *Szereg*.

»pamiątka wieczna« (1): Nápiłz lepiej y łzerzey/ zołtawisz po łobie pámiątkę wieczną. *GroicPorz C3*.

Szereg: »świadek i pamiątka« (1): tę moię równą pracą chcę być [= *tj. chcę, aby była*] świádkiem y włtawiczną pámiątką náłzey vprzeymey przyiáźni. *WerKaz* 267.

Przen (1) :

Zwrot: *peryfr.* »w ziemi napisać pamiątkę imienia swojego« = *nazwać ziemię własnym imieniem* (1): Tylko łámy groby łtáná łie iem páłace ich á oni łnadz więcey wglódzie niż wrołkołłsy wżywali nábycia łwoiego/ [...] á łnadz práwie wziemi nápiłáli pámiątkę ymienia łwoiego. *RejPs* 73.

α. *Utwór poświęcony zmarłemu* (2) : Pámiątká *KochPam* 80 *żp*.

pamiątka komu (1): IANA KOCHANOWSKIEGO. PAMIATKA Włzytkimi cnotámi hoynie obdárzonému Ianowi Baptiřcie, Hrábi ná Tenczynie *KochPam* 79.

pamiątka czyja [= przez kogo napisana] (1): *KochPam* 79 cf *pamiątka komu*.

β. *Napis nagrobny* (1) : Tu mi kámiéń/ Murárze/ cíolány połóźcie/ A ná nim tę niełzczéńną pámiątkę wydróźcie. ORSZVLA KOCHANOWSKA TV LEZY *KochTr* 13.

γ. *Jedna z modlitw wypowiedanych podczas mszy św.* [kogo (5), na kogo (1)] (6) :

Fraza: »jest pamiątka czyniona« (1): Nie dármo Apołtołowie włtawili/ áby przy łpráwowániu táiemnic Bołkich (to iełt ná Młzy) byłá pámiątká czynioná tych ktorzy z tego swiátá zelżli. *WujJud* 239.

Zestawienia: »pamiątka umarłych (a. ludzi zmarłych), na umarłe« [szyk 3:1] (3:1): *BierRaj* 20v; Nie dármo od Apołtołów to iełt połtánowióno/ iż w ónych táiemnicách łtráłżliwych (tho iełt we

Mízy) mamy na vmárle pámiątkę modląc fye *BiałKat* 356; *WujJud* 239; Pámiątká vmarłych przy Mízey Świętey. *LatHar* 100.

»pamiątka żywych« (1): Pamyątka ziwych przed bożim cyalem. *BierRaj* 19.

c. O obrzędach, świętach (103) : *KrowObr* 162; *Oczko* A4; WEfel się tey to chwile ludzkie pokolenie/ fław z pámiątką mile Kryftowo wkrześlenie *ArtKanc* F3v; O Wízechmogący wieczny Boże/ któryś nam to dał/ żełmy fię do vroczyftego vczczenia zaślug świętych twoich pod iedną pámiątką náklónili *LatHar* 473.

pamiątka kogo, czego (85): w ktorey [mszy] fię dzieie iáko powiedař/ wízyřthki męki Pána Kryřtuřowey Pamiątka *KrowObr* 167v, 114, 201; DZiřieyřzego dnia yeř pámiątka onego vniřenia Páńkiego/ gdy on [...] dał wedle zakonu obrzezać řwięte ciało řwoie *RejPos* 31, [36]v, 87v, 90, 144, 235 [2 r.] (10); *KuczbKat* 170; *WujJud* 230; *CzechRozm* 260v [2 r.]; *Oczko* 30; Coř wřdy wam [řwięty *Piotrze i Pawle*] dziř/ gdy ieř pámiątka prac wářzych/ zá to wřzyřtko przynieřiem? *Skarřyw* 595, 422; *NiemObr* 60; Ziáwienie S. Micháľa Archán. y pámiątka Gotdyaná y Epimá:mę [!]. *LatHar* ++3, 199, 200 [2 r.], 293, 322, 391 (13); *WujNT* 114 *marg*, 323, Cccccc; *PowodPr* 50 [2 r.]. Cf *Zwroty*, »pamiątka narodzenia«.

pamiątka za co (1): Oni Míze y pámiątki zá iego duře czynili *Skarřyw* 99.

pamiątka czyja (2): A gdzieć fię iuř czyiá pámiątka dzieie/ tám ci on řam byřnořciá řwá być nie moře *RejPos* 88v; *LatHar* 235. Cf »pamiątkę obchodzić«.

pamiątka czyja [= przez kogo odprawiana] (1): wiáwřzy Byká áłbo Kozłá zá rogi/ wiodá go do gumná/ y podnořzá go wřzyřcy chłopi wzgorę/ á Xiádz Wurfchait opářawřzy fię ręcznikiem/ wzywa po wtore wřzyřtkich Bogow/ mowiać/ To ieř chwálebna ofiárá y pámiątka Oycow nářzyřch/ ábyřmy zgłádzili gniew Bogow řwoich *StryjKron* 161.

Ze zdaniem przydawkowym dopełniającym [w tym z zapowiednikiem: tego (1); iř] (2): iř dla tego mieřzamy z winem wodę/ ábyřmy dziářáli pámiątkę/ iř z boku Pána Kryřtuřowego wyřřlá nietyřko krew/ ale teř y wodá? *KrowObr* 122v; tákieř y ono řwięto/ ktore niewolnicze w Rzymie řwięciřly/ pámiątká thego byřo/ iř niewolnicze wyrwáły byřy Rzym z wielkiego [...] niebeřpieczeńřtwá. *GórnDworz* Z3v.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy święta (1): ktory [papieř Wiktor] Zbory w Azyey excommunicowác chćiał/ dla rořnego obchodzenia (iáko zowá) pámiątki Wielkonocney. *NiemObr* 56.

W połączeniu szeregowym (1): Okrom tey řámey wietzerzey/ iuř niemamy w kořciele řwiętyřm řadnych inřzyřch pámiątek/ znakow áłbo Figur Pána Kryřtuřá vkrzyřzowánego. *KrowObr* 114.

W charakterystycznych połączeniach: *pamiątka się dzieje* (2); *istotna pamiątka, osobliwa, święta* (2), *wdzięczna* (2), *wesoła* (2), *wielkonocna; pamiątka boskiej osoby, kořciołow pořwięcania, Matki (Bořej Rodzicielki)* (2), *męki* (7), *ofiary* (8), *ostatecznej (řwiętej) wietzerzey* (3), *Pana, pierwszego ofiarowania, podwyzřszenia Krzyřa řw., powołania, Syna Bořego, řmierci ([Chryřtusa])* (2), *řwięta apostołow, řwiętyřch ([jakiego]) řwiętego* (10), *řwiętyřch męczenników* (6), *řwiętej Panny, řwiętyřch a niewinnych dziatek, testamentu* (2), *uniřenia Pańkiego, wiary, Wielkiejnocy, wszystkich anjołow; z pamiątki się weselić* (2); *pamiątkę obowiázać, ucieszony, uweselać* (5); *řławić z pamiątká*.

Zwroty: »pamiętkę obchodzić; pamiętka się obchodzi; pamiętką [co] obchodzić; obchod(y) (a. obchodzenie) pamiętki« [w tym: kogo, czego (34), czyja (1)] [szyk zmienny] (32;1;2;3):*KrowObr* 200v, 201 [3 r.]; *BibRadz Lev* 23/24, *Bar* 5/5; A tak toć iest náuká á toć iest wdzyęczny obchod pámiatki tey świętey pánny gdy łobie będzie káždy rozmyślał ty łpráwy á thy święte poštěpki iey *RejPos* 306v, 25, 87v, 306v, 315, 339v, 347v, Oo04; Lud/ powiáda/ Chrześciánki/ pámiatkę Męczennikow nabożnym święceniem obchodzi *WujJud* 60, 188v, 221, 236v; *SkarŻyw* 120, 422; *NiemObr* 56; ktorých [wybranych bożych] dnia dźisieyłego święto w niebie/ y w Kościele pámiatka łię obchodzi *LatHar* 42; NAWiedzenie dźisieyłze wiekuiłtey Pánny/ Mátki Bożey Máryey/ vroczyłta pámiatką obchodźimy. *LatHar* 407, 107, 322, 324 [2 r.], 408, 441 (13); *WujNT* 349, 456 [2 r.], Cccccc.

»pamiętkę (u)czynić, sprawować, działać« [w tym: kogo, czego (15)] [szyk zmienny] (15:4:1): *KrowObr* 122v, 167v, 170 [2 r.], 200v, 201 [3 r.]; A thu wdzyęczną pámiatkę vczynimy y iemu łámemu/ y tey świętey mátcie iego/ ktorey ku czći ty zyołká á ty gromniczki łtáwiamy *RejPos* 305, 305; *BiałKat* 341, 356, 358v, 361; *KuczbKat* 190; *WujJud* 239v; *SkarŻyw* 99; *NiemObr* 80; Nie inłzá tedy ofiárę [...] ále iednę záwłze czynimy: á ráczey pámiatkę oney krwáwey ofiáry łpráwuujemy. *WujNT* 287, 773.

»pamiętkę zostawić« (1): Tenze téz to namilłzy iego łyn nam łpráwił/ Aby nam tę pámiatkę z łáłki łwéy zołtáwił/ Ciało łwoie náświętłzé/ byłmy pożywáli *SiebRozmyśl* [A3]v.

Wyrażenia: »dzień pamiętki« (3): *RejPos* 276; ktorego [św. Grzegorza] wielkim zowiá/ y dzień iego pámiatki święcą. *NiemObr* 60; *LatHar* 439.

»pamiętka narodzenia« = *uczta urodzinowa* (1): *Genethlia natalitia*, Pámiatka národzenia to yełt/ przepiyánie yáko náłzi polacy mowiá. *Mącz* 144a.

»roczn(i)a pamiętka« (6): *BiałKat* 358v; *LatHar* 391, 418, 430, 468; A náłzy Ewángelikowie niechcą áni łię modlić/ áni ofiar czynić zá vmárle [...]: áni obchodzić rocznych pámiatek kościołow poświáćania/ ktore oto P. Chriłtus obchodził. *WujNT* 349.

»uroczysta pamiętka« (6): Iedne [święta]/ w ktore Boskiey ktoreykolwiek perfony vroczyłta pámiatkę obchodźimy *LatHar* 322, 391, 407, 438, 439, 478.

»pamiętka ustawiczna« (4): Iełli tylko łámi kápláni/ tzyli tełz y prości ludzie przymuiác tę łwiátość/ máią tzynić y obchodzić pámiatkę vłtáwitzną/ oney nadrołłłzey offiáry/ kthorá Pan Kryłtus łam Bogu oycu ras vtzynił? *KrowObr* 201, 200v, 201 [2 r.].

Szeregi: »msza i pamiętka« (1): *SkarŻyw* 99 cf *pamiętka za co*.

»pamiętka a obchod« [szyk 2:1] (3): Y dla tego nam zołtáwił ty widome znáki/ ktore przy oney ołtateczney wieczrzy [!] zwolennikom łwoim rozdawác raczył/ to iest/ chlebá á winá/ [...] ilekroć słzedłzy łie łpołu/ [...] vczynimy tym kłtaltem/ iáko łam vłtáwił/ obchod á pámiatkę oney ołtateczney wieczrzy iego *RejPos* 87v, [36]v, 144.

»pamiętka i (abo) pieczęć« (2): áby [*Wieczera Pańska*] byłá pámiatką y pieczęcią/ náłzego z Bogiem/ y z łynem iego Iezufem Chriłtufem/ przymierza: y pámiatką/ ábo pieczęcią łmierci oney łrogiey/ y zelzywey Iezufowej *CzechRozm* 260v.

»pamiętka i wyrażenie« (1): Ktore odpoczynienie [dnia siódmego] iż nie łzło z żadnego vpracowania: tedy Páweł S. w nowym zakonie/ wykłáda przez nie pámiątkę y wyrázenie prawdziwego odpoczynienia/ ktore Pan Bog świętym łwoim w Niebie wiecznie wiści. *PowodPr* 50.

»pamiętka i znak« (1): A ielliby/ iáko mowiá Kácerze/ nic inłzego w tym Sákramenćie chwalono być niemiáło/ opócz pámiątki y znáku śmierći Chriftułowej/ což zá potrzebá byłá Chrześćijány powáżnymi łłowy vpomináć/ áby łámi siebie doświadcźáli? *KuczbKat* 170. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

W przen (1) : Swieći nam pámiątká á obchod męki iego w łwiętym ciele á we krwi iego *RejPos* [36]v.

3. *W Starym Testamencie część darów ofiarnych, tzw. „ofiara przypomnienia”, czyli w szczególny sposób przyrzędzona i spalona ofiara z pokarmów; memoria Vulg, PolAnt; memoriale Vulg [w tym: czego (1), czyja [= przez kogo składana] (1)] (3) : poleie iá [mąkę] z wierzchu oleiem/ y włóży kádzidło/ á przyniełie do łynow Aaroná káplaná: z ktorych ieden weźmie garść pełną biały mąki y oleiu/ y włfyłtko kádzidło/ á połóży pámiąthkę ná ołtarzu *Leop Lev* 2/4[9], *Eccli* 35/9; *BudBib Eccli* 35/7.*

4. *Prawdopodobnie: Nakaz pamiętania (1) : W trzećim przykazániu [Pamiętaj, abyś dzień święty święcił] obowiázał Bog ołobliwá pámiątká lud łwoy/ áby dzień siódmy/ [...] iemu poświęćił *PowodPr* 50.*

5. *W Biblii: imię (błędne tłumaczenie łac. memoriale) (1) : A Pan iełt Bog załtępow/ Pan iełt pámiątká iego [*Dominus memoriale eius*]. *BibRadz Os* 12/5.*

*** *Bez wystarczającego kontekstu (3) : Memoriola diminutivum. Pámiątká. *Mącz* 215b; *Calep* 667a; Potrzebam (marg) Pámiątkam NL. (-) świętych [bądzćie] vdzieláiącemi. *WujNT Rom* 12/13.*

Cf PAMIĘĆ, PAMIĘTANIE